

11. Palotoimi

Palolautakunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1942 oli seuraavan sisältöinen:

Palolautakunnan jäsenet ja toiminta. Palolautakuntaan kuuluivat v. 1942 puheenjohtajana filosofiantohtori B. R. Nybergh, varapuheenjohtajana teknologiantohtori Y. J. Talvitie ja jäsenenä autonkuljettaja J. O. Kivistö, nuohoojamestari S. K. Lindström ja ylijunailija A. M. Österlund sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja A. V. Toivonen. Varajäseninä olivat nuohoojamestari P. Lehikoinen, joka toimi koko vuoden Kivistön sijaisena lautakunnassa ja insinööri E. A. Lucander. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnan puheenjohtaja Nybergh ja sihteerinä toimi kanslias sihteeri G. V. Brotherus.

Palolautakunta kokoontui kertomusvuonna 13 kertaa ja käsitteli 77 varsinaista asiaa, jotka antoivat aiheita lausuntoihin tai esityksien tekemiseen. Pöytäkirjaan merkittiin 84 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 584 kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta. Asemakaavaa koskevia lausuntoja palopäällikkö antoi 17 ja tarkasti 39 rakennuspiirustusta.

Vakinainen palokunta. *Viranhaltijat.* Kertomusvuoden aikana erosi palokunnan palveluksesta 20 sääntöpalkkaista viranhaltijaa ja palokersantti M. Yrjölä siirtyi täysin palvelleena eläkkeelle heinäkuun 1 p:nä. Vakinaiseen palvelukseen otettiin 2 sääntöpalkkaista viranhaltijaa. Insinööri T. S. Sundqvistin ollessa puolustuslaitoksen palveluksessa hoiti palotarkastajan tehtäviä koko vuoden palomestari C.-W. Åström. Vakinaisista viranhaltijoista oli lisäksi vuoden aikana 8 asepalveluksessa ja heidän tilalleen oli mahdollonta saada pätevää työvoimaa, joten oli tyydyttävä 15—17 vuotisiin nuorukaisiin.

Terveystila. Vanhempi palokorpraali K. Äijälä kuoli helmikuun 16 p:nä lyhyen aikaa sairastettuaan. Kertomusvuoden aikana 71 miestä sairasti yhteensä 2 148 päivää.

Kalusto. Palokunnan kalustossa ei tapahtunut vuoden aikana mitään mainittavia muutoksia. Yhteen kuorma-autoon asennettiin metaanikaasutin. Palokunnan letkuvarasto käsitti yhteensä 39 685 metriä letkua.

Palokunnan miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema	Henkilökunta				Moottoriajoneuvot								Moottoriniskuja
	Päällystöä	Alipäällystöä	Miehistöä	Kaikkiaan	Paloautoja	Vesivahinkojen suojelunautoja	Henkilöautoja	Sairaankuljetus- autoja	Linjakorjaus- autoja	Kuorma-autoja	Kalustoautoja	Kaikkiaan	
Pääpaloasema ...	4	9	78	91	13	—	5	5	1	3	—	27	12
Kallio	1	4	44	49	8	—	1	1	—	1	—	11	1
Käpylä	—	1	9	10	3	—	—	—	—	—	—	3	2
Pasila	—	—	6	6	1	1	—	—	—	—	—	2	—
Sörnäisten niemi	—	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	2	—
Yhteensä	5	14	1) 143	162	26	1	6	6	1	4	1	45	15

1) Näistä 25 16—17 vuotiasta nuorukaista viransijaisina.

Palokunnalla oli yksi vaahtosammutusauto, joka oli varustettu 1 000 min./litr. pumpulla, kolme letkuautoa, kaksi konetikapuuautoa, kaksi savusukellus- ja valaistusautoa ja kahdeksantoista ruiskuautoa, joista viimeksi mainituista kolme oli varustettu 500, yksi 800, neljä 1 000, kaksi 1 500 ja yksi 1 700 min./litr. pumpulla, neljä 2 000 min./litr. pumpulla sekä kolme 2 500 min./litr. pumpulla. Moottoriruiskuista, joita oli 15, oli kaksi 200, viisi 600, neljä 1 000 ja neljä 1 500 min./litr. tehoista.

Paloilmoitus. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen paloasemilla.

Käytännössä oli palokelloja kaikkiaan 284. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 26 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli kahdeksassa paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumerolla 500, johtoja oli kolme. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottoaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 10, kaikkiaan niitä oli 1 689. Yksityisiä, vesijohtolaitoksen hoidossa olevia paloposteja oli 45. Palokaivoja oli 6.

Palotarkastukset. Kaikkien kaupungin alueella olevien kiinteistöjen yleisen palotarkastuksen suoritti v.t. palotarkastaja C.-W. Åström. Paitsi näitä tarkastuksia piiripalomes-tarit suorittivat 440 tarkastusta tulen- ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa kukin omassa piirissään. Näistä tarkastuksista apulaispalopäällikkö L. A. Karto suoritti 75, palomestari C.-W. Åström 181, palomestari A. A. R. Harne 160 ja palomestari A. Leskinen 24. Tämän ohella palopäällikkö toimitti tarkastuksia yleisissä kokoussaleissa, teattereissa, bensiininsäilytyspaikoissa, filmivarastoissa, suurehkoissa autovajoissa y.m. tulenaroissa paikoissa.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti: Kansallisteatterissa 2 miestä 279 kertaa, Kansanteatterissa ylioppilastalossa 1—2 miestä 223 kertaa ja Koiton talossa 1 mies 180 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 310 kertaa, Suomalaisessa oopperassa 2—3 miestä 132 kertaa, Mes-suhallissa 2 miestä 1 kerran, Balderin juhlahuoneistossa 1 mies 35 kertaa ja Brage yhdis-tyksen huoneistossa 1 mies 1 kerran. Kahdessa viimeksi mainitussa paikassa suoritti vartioinnin vapaaehtoinen palokunta.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 14 nuohouspii-riin.

Nokivalkeiden lukumäärä v. 1931—1942 oli seuraava:

1931	31	1935	16	1939	16
1932	28	1936	29	1940	45
1933	20	1937	18	1941	30
1934	19	1938	17	1942	35

Tulipalot. Palokunta hälytettiin kertomusvuoden aikana 720 kertaa, niistä 343 kertaa todellisen tulipalon tai tulipalovaaran johdosta, 35 kertaa nokivalkean tähden, 24 kertaa käryn tai savun takia, 7 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavustuksen antamista varten, 25 kertaa erehdyksestä, 2 kertaa yksityisen hoidossa olevassa palolennätinverkostossa esiintyneen vian takia, 154 kertaa ilkeivaltaisuudesta, edellisenä vuonna 88 kertaa, 82 kertaa veden pumppuamista varten sekä 54 kertaa muista syistä. Edelliseen vuoteen ver-raten hälytysten lukumäärä suureni 100:lla ja tulipalojen lukumäärä 50:llä.

Tulipaloja oli Helsingissä tammikuussa 67, helmikuussa 21, maaliskuussa 26, huhti-kuussa 20, toukokuussa 31, kesäkuussa 24, heinäkuussa 17, elokuussa 23, syyskuussa 19, lokakuussa 24, marraskuussa 31 ja joulukuussa 34.

Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 232 tapauksessa puhelimitse, 99 tapauk-sessa palolennättimellä ja 6 tapauksessa suullisen sanantuojan kautta. 201 tulipaloa sattui päivällä klo 6—18 ja 136 tulipaloa yöllä klo 18—6 välisenä aikana.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan näkyy seuraavasta yhdistel-mästä:

	Kivi- raken- nuksia	Puu- raken- nuksia	Yh- teensä		Kivi- raken- nuksia	Puu- raken- nuksia	Yh- teensä
Asuinrakennuksia	—	6	6	Sähkölaitoksia	2	—	2
Asuinhuoneita	30	14	44	Laboratorioita	2	—	2
Keittiöitä	6	1	7	Kahvipaahimoita	7	—	7
Kylpyhuoneita	3	—	3	Myymälöitä	4	—	4
Eteisiä	2	—	2	Leipomoita	1	2	3
Vaatekomeroita	5	1	6	Roskakuiluja	1	—	1
Työhuoneita	11	4	15	Kellareita	11	2	13
Konttorirakennuksia ..	1	1	2	Porrashuoneita	1	—	1
Tehtaita ja työpajoja ..	4	5	9	Ullakoita	11	2	13
Valimoita	2	—	2	Pesutupia	—	2	2
Verstashuoneita	3	—	3	Hissimoottoreita	4	—	4
Varastohuoneita	6	3	9	Sähkömuuntajia	2	—	2
Varastosuojia	—	5	5	Autovajoja	7	—	7
Rakenteilla olevia ta- loja	5	—	5	Raitiovaunutalleja ...	1	—	1
Ruokailukoppeja	2	—	2	Kattilahuoneita	5	—	5
Laastikoppeja	—	2	2	Ilmanvaihtokanavia...	3	—	3
Vartiokojuja	—	2	2	Vesikattoja	3	—	3
Elokuvateattereita	2	—	2	Muita tulen irtipää- sypaikkoja	—	—	135
Teatterin katsomoita ..	1	—	1	Yhteensä	150	52	337
Juhlasaleja	1	—	1				
Sairaaloita	1	—	1	Kaukoavustus	•	•	6

Taulukossa luettelemattomat muut tulen irtipääsypaikat olivat hiilivarastoja 18, hiilibunkkereita 7, moottoriveneitä 1, laitureita 2, rautatievaunuja ja -vetureita 7, autoja 25, hiilenlaskutorneja 5, laivoja 5, sähköpylväitä 2, roskalaatikoita 22, kaatopaikkoja 21, halkopinoja 3, kasvavia puita 2, raitiovaunuja 4, väestönsuojia 1, hiekkalaatikoita 1, ruohikoita 4, lauta-aitoja 4 ja tervapatoja 1.

Eri palopiirien, kaupunginosien, esikaupunkien ja kaupungin ulkopuolella sijaitsevien alueiden kesken tulipalot jakautuivat seuraavasti: I palopiiri 103, II palopiiri 86, III palopiiri 144 ja palopiirien ulkopuolella 4 oli yhteensä 337. Lisäksi annettiin kaukoavustusta 6 tapauksessa.

I kaupunginosa	17	XV kaupunginosa	5
II »	20	XVI »	13
III »	11	XX »	17
IV »	24	XXI »	4
V »	17	XXII »	20
VI »	18	XXIII »	1
VII »	14	XXV »	9
VIII »	14	XXVI »	2
IX »	2	Uunisaari	1
X »	50	Palopiirien ulkopuolella olevat alueet	4
XI »	32	Yhteensä	337
XII »	17		
XIII »	10		
XIV »	15	Kaukoavustus	6

Tulen irtipääsyn syyt olivat seuraavat:

Avotulen varomaton käsittely	9	Tulisijoista pudonneet kekäleet tai kipinät	7
Räjähdykset	3	Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuu- meneminen	—
Lämmityskamiinan huolimaton hoito ja sijoitus	15		

Puutteellinen tulisija tai savujohto	17	Kaasuliekistä syttynyt	1
Puhalluslampun varomaton käyttö ...	25	Lasten leikkiminen tulella	10
Uuttauskojeen varomaton käyttö	6	Varomaton tupakointi	7
Tulensekaisen tuhkan varomaton säilytystapa	23	Veturista lentäneet kipinät	5
Tulensekaiset koksit	12	Myllykiven aiheuttamat kipinät.....	2
Vuotava spriikeittiö.....	1	Rikkihappo	1
Tulenarkojen aineiden huolimaton käsittely	6	Polttolasin sytyttämä	1
Tulenarkojen aineiden liiallinen kuumeneminen	23	Huolimaton ajo	1
Itsesytytys.....	32	Nuohoojien noenpoltto	3
Oikosulku	21	Uudelleensyttyminen	6
Sähkökeittokoje tai -silitysrauta	2	Tahallinen sytytys	1
Moottorin kaasuttajan, pakoputken tai jarrujen sytyttämä	—	Ilmapommitus	8
Puukaasuttimen tai siitä poistettujen hiilien sytyttämä	27	Selville saamaton syy	62
		Yhteensä	337
		Kaukoavustus	2

Kertomusvuoden aikana sattuneesta 343 tulipalosta oli 156 eli 45.48 % pientä eli sellaista, että ne sammutettiin sankoruiskulla tai muulla ensiapuruiskulla, 143 eli 41.69 % keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohtoa, moottoriruiskua tai n.s. säiliöauton suihkua, sekä 38 eli 11.07 % vakavampaa laatua, jossa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen.

Vakavaluontoisimpiin tulipaloihin kuuluviksi voidaan lukea seuraavat tulipalot:

Tammikuun 17 p:nä pääsi tuli irti Munkkisaaresta Helsingin uuden laatikkotehtaan lautavarastossa. Lautavarasto ja osa tehtaasta paloi kokonaan. Sammutustyössä käytettiin 13 vesisuihkuja. Vahingot olivat n. 900 000 mk.

Tammikuun 21 p:nä pääsi tuli irti Bulevardin 12:ssa sijaitsevassa Suomi filmin laboratoriossa. Liimauskoneesta lentänyt kipinä sytytti filmin tuleen, joten myös muut huoneessa olevat esineet syttyivät ja tuhoutuivat. Sammutustyössä käytettiin 3 vesisuihkuja. Vahingot olivat n. 400 000 mk.

Maaliskuun 7 p:nä pääsi tuli irti Fabianinkadun 19:ssä olevassa uudisrakennuksessa. Rakennustarpeita ja väliaikaisia paperisuojausjaksia tuhoutui. Sammutustyössä käytettiin 8 vesisuihkuja.

Maaliskuun 15 p:nä pääsi tuli irti Linnankujan 16:ssa sijaitsevan Helsingin verkatehdas oy:n ullakossa. Ullakko ja siellä ollut tehtaan varasto tuhoutuivat. Sammutustyössä käytettiin 6 vesisuihkuja.

Kesäkuun 10 p:nä pääsi tuli irti Uudenpellon asuinrakennuksessa n:o 42. Rakennus, joka oli kaksikerroksinen, paloi osittain ja irtaimisto tuhoutui. Sammutustyössä käytettiin 9 vesisuihkuja.

Kesäkuun 27 p:nä pääsi tuli irti Pengerkadun 1:ssä sijaitsevan 7-kerroksisen kivitalon ullakossa. Ullakolla oli paljon helposti syttyvää tavaraa, joten tuli sai heti suuren vallan tuhoten ullakon kokonaan. Myös vesivahinkoja aiheutui jonkin verran. Sammutustyössä käytettiin 7 vesisuihkuja.

Marraskuun 17 p:nä pääsi tuli irti Nastolantien 33:ssa olevassa asuinrakennuksessa Rakennuksen, joka oli kaksikerroksinen, toinen kerros vaurioitui melko pahasti. Sammutustyössä käytettiin 8 vesisuihkuja.

Joulukuun 10 p:nä pääsi tuli irti Helsingin kaupungin sähkölaitoksen muuntajahuoneessa Pikku-Roobertinkadun 1—3:ssa. Sammutuksessa käytettiin 3 vesisuihkuja ja 1 vaahtosammuttajan suihkua sekä Total-sammuttajia.

Joulukuun 29 p:nä sytytti eräs Korhonen niminen mies Humallahden rannalla sijaitsevan huvila Miramarin tuleen. Rakennus, joka oli kaksikerroksinen tuhoutui irtaimistoinen melkein kokonaan. Sammutustyössä käytettiin 14 vesisuihkuja.

Tapaturmat. Joulukuun 29 p:nä sai t.p. palomies E. Roth tapaturmaisesti surmansa huvila Miramarin tulipalossa jääden sortuvan savupiipun alle. Lisäksi sattui kertomusvuoden aikana pari pienempää tapaturmaa ja joitakin lieviä savumyrkytyksiä.

Siviiliväestön keskuudessa ei ollut yhtään kuolemaan johtanutta tapausta pommituksista aiheutuneista paloissa sattuneita lukuunottamatta.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 49 184 171 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 433 884 000 mk eli yhteensä 483 068 171 mk. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 2 475 660: 58 mk:aan ja kiinteimistöstä 1 165 629: 80 mk:aan eli yhteensä 3 641 290: 38 mk:aan.

Palovahingonkorvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 3 637 261: 88 mk ja ulkomaiset vakuutuslaitokset 4 028: 50 mk eli yhteensä 0.75 % uhatun omaisuuden arvosta.

Vertailun vuoksi on seuraavassa merkitty palovahingon korvausprosentit v:n 1931—42 väliseltä ajalta:

1931	0.6	1934	0.6	1937	1.3	1940	1.0
1932	0.9	1935	0.4	1938	0.8	1941	0.9
1933	2.3	1936	1.1	1939	0.8	1942	0.8

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana yhteensä 9 489 kertaa, joista 8 746 kertaa sairaiden ja 743 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljettamiseen. Vastaavat luvut v. 1941 olivat 8 329, 7 809 ja 520. Kuljetusten lukumäärä lisääntyi 1 160:lla. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli 26.0 eli 3.2 suurempi kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaus- tapauk- sia	Tapa- turmia	Yhteen- sä	Kuukausi	Sairaus- tapauk- sia	Tapa- turmia	Yhteen- sä
Tammikuu	1 037	96	1 133	Heinäkuu.....	495	41	536
Helmikuu	961	81	1 042	Elokuu	557	56	613
Maaliskuu	862	52	914	Syyskuu	599	58	657
Huhtikuu.....	747	50	797	Lokakuu	684	50	734
Toukokuu	579	51	630	Marraskuu	713	87	800
Kesäkuu	573	44	617	Joulukuu	939	77	1 016
				Yhteensä	8 746	743	9 489

Kuljetusmatkojen pituus oli 69 356 km, edellisenä vuonna 65 606 km. Kuljetuksista suoritettiin kaupunginkassaan yhteensä 285 140 mk, edellisenä vuonna 247 991 mk.

Palolaitoksen todelliset kustannukset v. 1942 käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

	Määräraha mk	Kustannuk- set kirjojen mukaan, mk	Säästö(+)tai ylitys(—) mk
Palkkiot	30 000: —	18 305: —	+ 11 695: —
Sääntöpalkkaiset virat	¹⁾ 6 756 203: —	6 738 657: 50	+ 17 545: 50
Tilapäistä työvoimaa	26 400: —	26 400: —	—
Kesälomasijaiset	220 050: —	210 102: —	+ 9 948: —
Vuokra	890 920: —	890 920: —	—
Lämpö	696 135: —	587 114: 25	+ 109 020: 75
Valaistus	²⁾ 82 500: —	91 625: 15	— 9 125: 15
Siivoaminen	22 600: —	17 529: 15	+ 5 070: 85
Vedenkulutus	36 200: —	31 666: 80	+ 4 533: 20
Puhtaanapito.....	³⁾ 11 050: —	12 300: 45	— 1 250: 45
Kaluston hankinta	716 305: —	545 457: 10	+ 170 847: 90
Kaluston kunnossapito	428 640: —	349 112: 60	+ 79 527: 40

¹⁾ Tähän sisältyy vuoden aikana myönnettyt lisämäärärahat, yhteensä 1 334 046 mk ²⁾ Talousarvion määrärahaa ylitetty 10 000 mk. — ³⁾ S:n 5 000 mk.

	Määräraha mk	Kustannuk- set kirjojen mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—) mk
Painatus ja sidonta	6 000: —	5 448: 75	+ 551: 25
Tarverahat	1) 44 090: —	49 208: 45	— 5 118: 45
Vaatteiden pesu	38 500: —	36 627: 75	+ 1 872: 25
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvikkeet	8 000: —	7 910: 65	+ 89: 35
Yleisten laitteiden kunnossapito	2) 7 960: 35	6 766: 45	+ 1 193: 90
Käyttövoima	3) 13 500: —	19 576: 50	— 6 076: 50
Autojen käyttö	4) 239 740: —	489 618: 70	— 249 878: 70
Vakuutusmaksut	66 000: —	—	+ 66 000: —
Väestönsuojelutarvikkeet	5) 428 778: 35	155 757: 50	6) + 273 020: 85
Yhteensä	10 769 571: 70	10 290 104: 75	+ 479 466: 95

Kutakin kaupungin henkikirjoissa olevaa asukasta kohden kustannukset nousivat 40:53 mk:aan.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siitä, että kaupunginvaltuusto myönsi palokunnalle määrätyn osan kertyneistä sairaankuljetusmaksuista. Pääomamäärä oli kertomusvuoden alussa 342 294: 95 mk.

Rahasto lisää ntyi vuoden aikana sairaankuljetusmaksuista 26 880 mk, koroista ja osingoista 14 109: 25 mk, lahjoista 300 mk, lainan palautuksesta 14 000 mk, uusista osakkeista 11 950 mk, omaisuudenluovutusveron palautuksesta 25 195: 90 mk eli yhteensä 92 435: 15 mk.

Menot, käsittäen tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, palokunnan kesäkodin vuokraan ja ylläpitoon tarvittavat maksut y.m. nousivat kuittien mukaan 53 181: 80 mk:aan.

Joulukuun 31 p:nä 1942 rahaston pääoma oli 381 548: 30 mk, josta 97 500 mk oli sijoitettuna Helsingin kaupungin v:n 1934 5 %:n obligatioihin, 10 kpl litt. B., 28 350 mk pankkiosakkeissa, 25 000 mk valtion obligatioissa sekä pankissa 91 074: 20 mk talletus-tilillä ja 139 624: 10 mk säästötilillä.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 20, alipäällystön ja miehistön 328.

Kalustoon kuului 3 ruiskuautoa ja 2 moottoriruiskua sekä 5 000 m letkua.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 39 miestä. Sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Kaupunki avusti kertomusvuonna vapaaehtoista palokuntaa 50 000 mk:lla. Vapaaehtoinen palokunta kutsuttiin vuoden aikana 27 kertaa antamaan avustusta tulipaloissa sekä kaupungissa että sen lähiympäristössä.

1) Talousarvion määrärahaa ylitetty 10,000 mk; tähän sisältyy myös lisämäärärahaa 12 540 mk. —
 2) Tähän sisältyy lisämäärärahaa 2 960: 35 mk. — 3) Talousarvion määrärahaa ylitetty 8 000 mk. —
 4) S:n 300 000 mk. — 5) Tähän sisältyy v:n 1941 säästö, 223 238: 70 mk. — 6) Siirrettiin v:een 1943.